124. Keskiviikkona 23 päivänä lokakuuta 1996

kello 14

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Ensimmäinen käsittely

1) Lakialoite laiksi kalastuslain muuttamisesta 3882

Lakialoite 4/1995 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 9/1996 vp

2) Hallituksen esitys Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan kanssa tulon ja omaisuuden kaksinkertaisen verotuksen sekä veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä 3899

Hallituksen esitys 152/1996 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 25/1996 vp

3) Hallituksen esitys laiksi sotilasvammalain muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys 176/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 22/1996 vp
Lakialoite 50/1995 vp

4) Hallituksen esitys laiksi rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain 5 §:n väliaikaisesta muuttamisesta 3899

Hallituksen esitys 177/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 23/1996 vp

5) Hallituksen esitys kansaneläkelain ja eräiden siihen liittyvien lakien sosiaalivakuutustoimikuntaa koskevien säännösten muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys 168/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 24/1996 vp

6) Hallituksen esitys laiksi ydinenergialain muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys 117/1996 vp
Talousvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

7) Hallituksen esitys laiksi työneuvostosta ja työsuojelun poikkeusluvista annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi ..... ,,

Hallituksen esitys 179/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 12/1996 vp

8) Hallituksen esitys laiksi yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain muuttamisesta ..... ,,

Hallituksen esitys 99/1996 vp
Työasiainvaliokunnan mietintö 13/1996 vp

Mietintöjen pöydällepano

9) Hallituksen esitys valtion asuntorahaston varainhankintavaltuuksista vuonna 1997 3899

Hallituksen esitys 154/1996 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 26/1996 vp

10) Valtioneuvoston kertomus eduskunnalle kansanterveyden tilasta ja kehityksestä ..... „

Kertomus 6/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 21/1996 vp

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Anttila S-L.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi toinen varapuhemies Törnqvist sekä edustajat Ala-Harja, Alho, Dromberg, Elo, Enestam, Gustafsson, Hämäläinen, Jaakonsaari, Kallis, Karjalainen, Kiviniemi, Korhonen R., Korteniemi, Krohn, Leppänen J., Lipponen, Luhtanen, Manninen, Markkula-Kivisilta, Metsämäki, Myllyniemi, Mönkäre, Niinistö, Norrback, Nyby, Ojala A., Olin, Pekkarinen, Pietikäinen S., Rantanen, Ryhänen, Saapunki, Savela, Soininvaara, Tahvanainen, Takkula, Tiuri, Tulonen, Vehviläinen, Viitamies ja Wideroos U-M.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuvat edustajat Enestam, Jaakonsaari, Mönkäre, Alho, Tiuri ja Soininvaara.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat
tästä päivästä virkatehtävien vuoksi edustajat Ala-Harja, Gustafsson, Kallis, Karjalainen, Krohn, Lipponen, Niinistö, Norrback, Nyby, A. Ojala, Tahvanainen, Takkula, Tulonen ja Vehviläinen sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat Korteniemi, Manninen, Pekkarinen, S. Pietikäinen ja Törnqvist sekä
tästä ja huomisesta päivästä virkatehtävien vuoksi edustajat Metsämäki, Myllyniemi, Rantanen ja Savela.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Lakialoite laiksi kalastuslain muuttamisesta

Ensimmäinen käsittely
Lakialoite 4/1995 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 9/1996 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 9.

Keskustelu:

Ed. Kalli: Arvoisa puhemies! Käsiteltävänä oleva asia perustuu ed. Rajamäen ym. 7.4.1995 päivättyyn lakialoitteeseen 4/1995 vp laiksi kalastuslain muuttamisesta. Kyseisessä aloitteessa ehdotettiin, että onkiminen ja pilkkiminen tehtäisiin jokamiehenoikeudeksi ja viehekalastusta varten säädettäisiin läänikohtainen viehekalastusmaksu. Henkilökohtaisen viehekalastusmaksun maksanut henkilö olisi oikeutettu kalastamaan vavalla ja vieheellä niiden läänien alueilla, joita koskevan maksun hän on maksanut.

Lakialoite lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi. Ottaen huomioon eduskunnan työjärjestyksen säännökset vähintään sadan edustajan allekirjoittaman lakialoitteen käsittelyjärjestyksestä asian käsittely aloitettiin valiokunnassa.

Maa- ja metsätalousvaliokunta pyysi 13.6.1995 perustuslakivaliokunnalta lausunnon lakialoitteessa tarkoitetusta kalastuslain muutoksesta sellaisena kuin se oli maa- ja metsätalousministeriön lakialoitteesta antamassa lausunnossa. Lausuntopyyntöön liittyen perustuslakivaliokunnalle toimitettiin vielä jälkeenpäin oikeusministeriön tarkastustoimiston korjausmerkinnät lakialoitteesta. Perustuslakivaliokunta katsoi 13.10.1995 päivätyssä kirjelmässään asian johdosta aloitetun asiantuntijoiden kuulemisen osoittaneen, että sille toimitettu aineisto muodosti liian epäselvän ja hajanaisen pohjan, jotta säätämisjärjestystä olisi voitu pätevästi arvioida. Kirjelmässä perustuslakivalio-

kunta toivoi asian enemmän käsittelyn keskeyttäen, että maa- ja metsätalousvaliokunta täsmentäisi asianmukaisen käsittelyn jälkeen, minkä sisältöisestä lakiehdotuksesta perusteluineen se halusi perustuslakivaliokunnan lausunnon.

Myöhemmin maa- ja metsätalousvaliokunta pyysi uudelleen perustuslakivaliokunnalta lausuntoa. Lausuntoa pyydettiin nyt perustuslakivaliokunnan toivomuksen mukaisesti lakiehdotuksesta, joka oli perusteluineen hyväksytty käsittelyn pohjaksi.

Pohjaksi otetussa lakiehdotuksessa kalastusoikeusjärjestelmän yhtenäistämiseksi sekä kalastusharrastuksen edistämiseksi ehdotettiin säädettäväksi, että viehekalastus rinnastettaisiin 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin yleiskalastusoikeuksiin. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus harjoittaa onkimista ja pilkkimistä yleisten vesialueiden lisäksi muillakin vesialueilla lukuun ottamatta lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikkoja sekä kalastuskieltoalueita. Mainitut kalastusoikeudet ovat siinä mielessä yleisoikeuksia, että kummankaan kalastustavan käyttäminen ei edellytä vesialueen omistajan lupaa.

Viehekalastusta sai ehdotuksen mukaan näin ollen harjoittaa yhdellä vavalla ja vieheellä toisen omistamilla tai hallitsemilla vesialueilla ilman erityistä lupaa samoin edellytyksin kuin onkimista ja pilkkimistä. Edellä tarkoitettuna viehekalastuksena tuli vetouistelu yhdellä vavalla sallia yhden vieheen lisäksi myös yhtä painoviehettä käyttäen. Viehekalastuksesta perittävistä maksuista ja kertyvien maksujen käytöstä ehdotettiin säädettäväksi kalastuslain 88 §:ssä ja uudessa 91 a §:ssä. Ehdotettu viehekalastusoikeus perustui läänikohtaisen viehekalastusmaksun suorittamiseen. Ehdotuksessa todettiin, että maksun voisi suorittaa joko kalenterivuodelta tai enintään seitsemän vuorokauden pituiselta kalastusjaksolta. Ehdotuksen mukaan onkimiseen ja pilkkimiseen ei pääsääntöisesti liittyisi kalastuksenhoitomaksua.

Edelleen perustuslakivaliokunta totesi sittemmin lausunnossaan muun muassa, että valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellisen suhteellisuusvaatimuksen näkökulmasta oli oleellista, ettei viehekalastusoikeus ollut ehdotuksen mukaan ehdoton. Omistajan todellisen aseman kannalta merkitystä oli sillä, että viehekalastusoikeuteen kohdistuisi useita rajoituksia. Lisäksi viehekalastusoikeudesta pääsääntöisesti suoritettavista viehekalastusmaksuista kertyneet varat jaettaisiin kalavesien omistajille heidän omistamiensa kalavesien käyttämisestä viehekalastukseen.

Tällaisen rajoitussääntelyn ja viehekalastusmaksujen käyttöjärjestelyn johdosta ehdotuksessa oli perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan ehkäisty lainsäädännön keinoin riittävästi se, että viehekalastus muodostui uhkaksi kalakannalle ja vesialueen pysyvälle tuotolle. Omistajan asemaa oli suojattu minimoimalla viehekalastuksesta johtuvia haittoja. Lakiehdotus säilyttäisi omistajan oikeuden käyttää vesialuettaan kalastukseen tai muuhun sellaiseen tarpeeseen. Viehekalastusoikeudesta aiheutuva rajoitus ei omistajan perusoikeussuojan kannalta näin ollen mennyt pidemmälle kuin oli välttämätöntä valtiosääntöisesti hyväksyttävän kalavesien virkistyskäyttöintressin tyydyttämiseksi.

Asiaa arvioidessaan perustuslakivaliokunta otti myös huomioon, että vesistöissä vapaasti liikkuva kalakanta on valtiosäännön kannalta jatkuvasti uudistuva varallisuusarvoinen objekti ja että vesialueen omistamisen kautta siihen syntyvä kalastusoikeus on sangen erikoislaatuinen omaisuuden laji. Perustuslakivaliokunta päätyi siihen, että ehdotetunlaisena viehekalastusoikeus ei loukkaisi omistajan oikeutta omaisuutensa normaaliin, kohtuulliseen ja järkevään käyttöön.

Edelleen perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota oikeusturvajärjestelyihin todeten, että ne vaikuttavat perusoikeusrajoituksen sallivuuteen. Valiokunta totesi, että niiden kannalta keskeiset säännökset ovat kalastuslain 11 §:ssä, jota nyt ei ehdotettu muutettavaksi. Tämän pykälän nojalla maaseutuelinkeinopiiri ja myös määräajaksi kalastusalue voivat rajoittaa määrätyllä alueella muun muassa lakiehdotuksen tarkoittamaa viehekalastusta ja kieltää sen. Saman pykälän 2 momentissa mainitaan nimenomaisesti vesialueen omistajan mahdollisuus saada asia vireille, kun taas saman pykälän 1 momentissa ei ole vastaavanlaista säännöstä. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan nykyinen sääntely olisi ollut riittävä perustuslain kannalta. Perustuslakivaliokunta piti kuitenkin asianmukaisena, että 1 momentissa mainittaisiin vesialueen omistaja asian vireillepanoon maaseutuelinkeinopiirissä oikeutettuna tahona.

Perustuslakivaliokunta otti lisäksi kantaa eräisiin lausunnossa lähemmin ilmeneviin lakiehdotuksen yksityiskohtiin.

Loppupäätelmässään valiokunta totesi, että maa- ja metsätalousvaliokunnan lakialoitteen 4/1995 vp pohjalta laatima lakiehdotus voidaan

käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä. Tähän perustuslakivaliokunnan lausuntoon on liitetty eriävä mielipide. Vähemmistöön jääneet valiokunnan jäsenet katsoivat, että lakiehdotus on käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon valmistuttua asiasta jätettiin myös toinen lakialoite, ed. Rosendahlin ym. lakialoite laiksi yleisestä kalastusoikeudesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja laiksi kalastuslain muuttamisesta, lakialoite 35/1996 vp. Tämän lakialoitteen olivat allekirjoittaneet osittain samat henkilöt kuin nyt käsiteltävänä olevan lakialoitteen. Valiokunta päätti äänestyksen jälkeen, ettei mainittua lakialoitetta tullut ottaa käsittelyyn nyt käsiteltävänä olevan lakialoitteen yhteydessä.

Mietinnön kohteena olevan lakialoitteen käsittelyn yhteydessä suoritettiin hyvin laaja asiantuntijakuuleminen. Asiantuntijakuulemisessa kävi ilmi muun muassa huoli siitä, että läänikohtaisen viehekorttijärjestelmän käyttöönotto vähentäisi motivaatiota hoitaa kalavesiä. Edelleen valiokunnan mietinnössä todetaan, että uudistuksen myötä maaseutuelinkeinopiirien kalatalousyksiköille lankeaa suuri seurantavastuu alueensa vesistöjen petokalakantojen kehityksestä. Lisäksi mietinnössä edellytetään, että maaseutuelinkeinopiirit ja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kalantutkimus luovat yhdessä seurantajärjestelmän, jolla seurataan koko maassa läänikohtaisen viehekorttijärjestelmän käytännön toimivuutta ja vaikutusta petokalakantoihin. Tämä vuosiraportti tulee toimittaa maa- ja metsätalousvaliokunnalle tiedoksi.

Lisäksi mietinnössä pidetään läänikohtaisen viehekorttijärjestelmän toimivuuden varmistamista jo ennakkovalmisteluilla välttämättömänä. Lakiehdotuksen mukaisen yleiskalastusoikeuden ulkopuolelle rajattavan "lohi- ja siikapitoisen vesistön koski- ja virtapaikan" määrittely kuuluu kalastuslain 119 §:n 3 momentin mukaan maaseutuelinkeinopiirille. Tähän liittyen mietinnössä edellytetään, että maaseutuelinkeinopiirit kalatalousyksiköidensä asiantuntemukseen nojautuen määrittävät lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikat ja merkitsevät ne kalastuksen ohjausta varten tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvoisa puhemies! Asiantuntijakuulemisessa ilmaistiin myös huoli siitä, että vapaa-ajankalastajat ja muut vesillä liikkujat suhtautuvat osittain välinpitämättömästi kalanpyydysten paikkaa ilmaiseviin poijuihin ja muihin merkkeihin. Samoin katsottiin, että vetouistelijat ajaisivat pyydysmerkeistä huolimatta pyydysten päälle ja jopa rikkoisivat ne. Mietinnössä tähän kiinnitetään huomiota ja edellytetään, että maa- ja metsätalousministeriön toimesta selvitetään viehekalastusuudistuksen muille kalanpyyntimuodoille aiheuttamien kielteisten vaikutusten laajuus ja taloudellinen merkitys.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan kanta muodostui tiukan äänestyksen jälkeen. Mietintöön onkin liitetty kaksi vastalausetta. Ensimmäisessä vastalauseessa esitetään, että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus kalastuslain muuttamisesta hylättäisiin ja että hallitus ottaisi asian valmisteltavakseen ottaen huomioon vastalauseessa esitetyt näkökohdat. Toisessa vastalauseessa ehdotetaan, että valiokunnan mietintöön sisältyvän lakiehdotuksen sijasta hyväksyttäisiin kokonaan toisille perusteille rakentuva lakiehdotus ja ellei tätä vaihtoehtoista lakiehdotusta hyväksyttäisi täysistunnon toisessa äänestyksessä, se hylättäisiin myös kolmannessa käsittelyssä.

Arvoisa puhemies! Lopuksi on sanottava, että on poikkeuksellista, että niinkin laajan ja ristiriitaisia näkemyksiä herättävän asian, kuten viehekalastusasian, käsittely tapahtuu yksinomaan lakialoitteen pohjalta. Asiaa valiokunnassa käsiteltäessä on sen eri vaiheissa kuitenkin hyödynnetty eri ministeriöiden asiantuntemusta, mikä on käynyt ilmi edellä esitetystäkin. Selkeintä kuitenkin olisi, että tämän tapaisten säädöshankkeiden käsittely eduskunnassa jatkossa tapahtuisi normaalin menettelyn mukaisesti hallituksen esityksen pohjalta.

Ed. Enestam merkitään läsnä olevaksi.

Ed. R a j a m ä k i : Arvoisa puhemies! Edellä valiokunnan puheenjohtaja ed. Kalli varsin asiallisesti toi esille valiokunnan käsittelyn, josta jo siitäkin ilmeni, niin kuin muistetaan vuoden 93 kalastuslain käsittelystä tässä samassa talossa, valiokunnassa ja salissa, että tässä maassa en muista eduskunta-aikanani yhtään muuta asiaa niin perusteellisesti ja syvällisesti eri kanteilta käsitellyn niin edellisen kuin tämänkään eduskunnan aikana, kuin tämä asia on.

Viehekalastus on suosittu harrastus. Sen harrastajamäärä on todella suuri, ja tämä asia kos-

kettaa tietysti sitä kautta varsin monia erilaisia kansalaispiirejä. Puolitoista vuotta sitten jätin yhdessä 104 kansanedustajakollegani kanssa eduskunnalle lakialoitteen, jossa ehdotettiin, että onkiminen ja pilkkiminen tehtäisiin jokamiehenoikeudeksi ja viehekalastusta varten säädettäisiin läänikohtainen viehekalastusmaksu.

Aloitteeseen sisältyi myös muita sellaisia kansalaisten virkistyskalastusedellytyksiä parantavia uudistuksia, joita kalastushallintomme taholta ei oltu kyetty panemaan alulle. Maa- ja metsätalousvaliokunnan jäsenistä tilanne vaikutti sellaiselta, että kalatalouskysymyksistä vastaava maa- ja metsätalousministeriö jopa jarrutti selkeitä uudistusesityksiä. Tästä on monia esimerkkejä niin menneiltä ajoilta kuin aikaisemmilta vuosiltakin. Muun muassa maaseutumatkailupiirien kaipaama kalenterivuotta koskevan veroluonteisen kalastuksenhoitomaksujärjestelmän täydentäminen lyhytaikaisella viikkoa koskevalla kalastuksenhoitomaksulla ei edennyt maa- ja metsätalousministeriön vastustuksen vuoksi. Vapaa-ajan ja virkistyskalastus ja niiden edistäminen ei Suomessa liene koskaan ollut kalastuksesta vastaavan hallinnonalan suosiossa.

Nyt käsiteltävän lakialoitteen valmistelussa olivat aktiivisesti mukana maa- ja metsätalousvaliokunnassa keväällä 1995 toimineet kansanedustajat Pulliainen ja Saario, joita näkyvissä oleva niin vapaa-ajan kalastajia, maaseutumatkailuyrittäjiä ja koko kalatalousalaa eri tavoin haittaava tilanne huolestutti.

Eduskunta lähetti tämän aloitteen 3. toukokuuta 1995 maa- ja metsätalousvaliokuntaan ja nyt sanoisin, että lopultakin asia on palannut koko eduskunnan käsiteltäväksi. Käsittelyn eri vaiheissa on kuultu runsaasti eri alojen asiantuntijoita ja vieraanamme täällä eduskunnassa on käynyt lukuisia lähetystöjä maan eri puolilta. Julkisuudessa on asiaa käsitelty puolelta jos toiseltakin. Aloitteen tiimoilta ei asiantuntemusta tai asiantuntijoita ole puuttunut. Onhan yli puolella Suomen ruokakunnista vähintään yksi kalastava jäsen.

Muistutan mieliinne, että eduskunta hyväksyessään vuoden 1993 lopulla kalastuslain muutospaketin samalla hyväksyi muun muassa 160 prosentilla korotetun kalastuksenhoitomaksun ja näiden kalastuksenhoitomaksuvarojen käytön myös kalastusalueiden toimintakuluihin ja kalavesien omistajakorvauksiin. Vastauksessaan hallitukselle eduskunta lausumassaan mainitsi, että "Eduskunta edellyttää, että virkistyskalastuksen lupajärjestelmän edelleen kehittämiseksi käynnistetään välittömästi selvitystyö, jonka tavoitteena on luoda kalastuskortin yhteyteen läänikohtainen viehekortti eri maksusta." Ed. Saario oli tämän tekijä.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti selvitystyötä tekemään työryhmän 1.3.1994 ja se sai työnsä valmiiksi 14.2.1995. Näin tuon lausuman esittänyt eduskunta ei enää ehtinyt saada työryhmän laatimaa muistiota edes haltuunsa, eikä silloinen hallitus valmistellut esitystään eduskunnalle. Asia siis haudattiin ja se näytti hautautuvankin, kun edes uuden hallituksen hallitusohjelmassa ei asiasta uskallettu puhua. Näin ollen asiaa koskeva lakialoite oli ainoa selkeä mahdollisuus nostaa läänikohtaista viehekorttia koskeva asia uudelleen pöydälle ja saada se eduskunnan käsittelyyn eduskunnan lausunnon tarkoittamalla tavalla.

Monet aloitteen allekirjoittajista edellyttivät ja toivoivat, että viehekalastajat olisivat päässeet alkuperäisen tavoitteen mukaisesti kalavesille jo kesän 1995 aikana tai ainakin kuluvan vuoden avovesikauden alkaessa. Nämä toiveet ovat rauenneet, ja nyt näyttää olevan aktiivisia voimia vesittämässä tätä mahdollisuutta jo vuoden 1997:kin osalta. On selvää, että sadattuhannet virkistyskalastajat odottavat, että eduskunta tekee vihdoin ratkaisunsa ja hyväksyy lakialoitteen sisältämät kalastusedellytyksiä ja maksujärjestelmiä parantavat uudistukset.

Kalavesiemme kalakannat muodostavat uusiutuvan luonnonvaran, jonka hyödyntämisessä on monenlaisia mahdollisuuksia. Onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus ovat suosittuja virkistyskalastustapoja, jotka antavat harjoittajalleen mielenkiintoisia luonnonelämyksiä, mieliin painuvia kalastuskokemuksia. Onnistuneen kalaretken jälkeen voi jopa olla pataan pantavaa ja kotipöydässä nautittavaa kalaa, vaikkakin harvinaista.

Kalavesiemme kalatuotosta riittää talteen otettavaa kaikille kalastuksesta kiinnostuneille. Ne vapakalastustavat, jotka nyt käsiteltävänä olevan lakialoitteen mukaan muuttuisivat maksuttomiksi ja maksullisiksi yleiskalastusoikeuksiksi, eivät tuhansien järvien ja pitkien rannikkoalueitten Suomessa uhkaa kalakantoja tai riko rantarauhaa tahi vie pohjaa luonnonsuojelulta. Ne tarjoavat virkistyskalastajille uusia mahdollisuuksia nauttia Suomen luonnosta niin lähivesillään kuin kauempanakin kotivesiltä, vesillä, joiden tilaa ja puhtautta myös vaalimme yhdessä.

Kalavesien kunnostukseen ja vesiensuojelutyöhön käytetään runsaasti yhteiskunnan näihin tarkoituksiin osoittamia varoja. Yleiskalastusoikeuksin kalastavat eivät näistä yhteisistä uhrauksista paljonkaan kalansaaliina hyödy. Kyllä ne tulokset korjataan vesistämme verkoilla ja muilla seisovilla ja kiinteillä pyydyksillä. Virkistyskalastajat kokevat hyödyn saaliidensa sekä erityisesti mahdollisimman luonnonmukaisilla kalavesillä koettujen luonnonelämysten kautta.

Aloitetta koskevassa lausunnossaan perustuslakivaliokunta on todennut, että ehdotetunlainen viehekalastusoikeus ei loukkaa omistajan oikeutta omaisuutensa normaaliin, kohtuulliseen ja järkevään käyttöön. Omistajan perusoikeussuojan kannalta ei näin ollen mennä pidemmälle kuin on välttämätöntä valtiosääntöisesti hyväksyttävän kalavesien virkistyskäyttötarveintressin tyydyttämiseksi.

Pilkkimisen ja onginnan osalta saman suuntainen kannanotto on jo vuodelta 1982 tästä talosta. Arvioidessaan nyt käsiteltävässä aloitteessa määriteltyä viehekalastusmahdollisuutta, valiokunta myös toteaa ottaneensa huomioon sen seikan, että vesistöissä vapaasti liikkuva kalakanta on valtiosäännön kannalta jatkuvasti uusiutuva varallisuusarvoinen objekti, ja että vesialueen omistamisen kautta siihen syntyvä kalastusoikeus on sangen erikoislaatuinen omaisuudenlaji. — Valitettavasti täällä on näkynyt niitäkin, jotka ovat sitä mieltä, että ahven ui omistajanmerkki suomuissaan tänäkin päivänä.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella luonnossa liikkuminen, soutamalla, purjeilla ja moottorilla tapahtuvan veneilyn muodostamien jokamiehenoikeuksien ohella vavan avulla tapahtuva pienimuotoinen kalastaminen aloitteeseen sisältyvien maksuttomien ja maksullisten yleiskalastusoikeuksien turvin ei siis ole vesialueiden omistajien kalastusmahdollisuuksien ynnä muun sellaisen omaisuuden käytön kannalta katastrofi, kuten joissakin piireissä uhotaan koko yhteiskuntajärjestelmän jo murentuvan.

Kalavesien omistajapiirien ja heidän yhteisöjensä taholta on jatkuvasti työnnetty julkisuuteen mitä hurjempia väitteitä käsiteltävänä olevan lakialoitteen kalataloutta turmelevista vaikutuksista. On selvää, että erityisen paljon tätä aineistoa on saatettu julkisuuteen kalaveden omistajia edustavien tahojen toimesta. Varattomat eivät liene asialla, kun eduskuntaa mollataan päivälehtien kokosivun ilmoituksin ja terveisiä lähetetään laivaseminaareista, joissa kuljetaan valtakunnallisille kalastusalan järjestöille maa- ja metsätalousministeriöstä ohjatuin kalastuksenhoitomaksuvaroin. Ei siis ole ihme, että kalastuksenhoitomaksukertymän alenemisesta ollaan huolissaan.

Lukujen järjetön suurentelu on taas kansalaisten ja meidänkin tahallista harhaanjohtamista. Kun Suomessa oli viime vuonna noin 480 000 kalastuksenhoitomaksun maksanutta henkilöä, niin heiltä kertyi kalastuksenhoitomaksuvaroja yhteensä 38 miljoonaa markkaa. Nyt sitten väitetään, että aloitteen mukaisesti kaikkien onkijoiden ja pilkkijöiden sekä yli 65-vuotiaiden kalastajien vapautuessa tästä veroluonteisesta maksusta vuotuinen maksukertymä vähenisi 20 miljoonalla markalla. Eläkeläisten vapauttaminen kalastuksenhoitomaksusta vähentää kalastuksenhoitomaksun maksaneiden määrää muutamalla kymmenellätuhannella. Saman verran lienee Suomessa pelkästään pilkkiviä ja onkivia nyt maksuvelvollisia henkilöitä, joten maksukertymän pieneneminen on jokunen miljoona markkaa.

Suomalaisten kalastus on monipuolista erilaisten välineiden käyttöä, sillä maassamme on jopa 480 000 sellaista kalastavaa ruokakuntaa, joissa on vähintään yksi verkolla kalastava henkilö. Ei siis kalastuksenhoitomaksuvelvollisista tule puutetta tämän aloitteen hyväksymisen jälkeen, koska nämä maksavat kalastuksenhoitomaksun. Mahdollisen vajauksen korvaa tai lisän tuo matkailupiirien arvioiden mukaan lyhytaikaisten, 7 vuorokautta kestävien kalastuksenhoitomaksujen markkinoille tulo, jotka myös maaseutumatkailulle toivon mukaan ovat hyviä välineitä.

Viehekalastusmaksu on vuosina 1983—1993 voimassa olleeseen pilkintämaksujärjestelmään verrattava maksullinen yleiskalastusoikeus. Valtiolle kerätyt maksut palautetaan kalavesien omistajille, joten heidän maksutuloissaan mahdolliset vähennykset korvautuvat täten. Siellä, missä tehokkaalla kalavesien hoidolla ylläpidetään aktiivista markkinointia tai matkailuyritystoimintaa, kalavedet voidaan maaseutuelinkeinopiirin päätöksellä ottaa pois yleiskalastusoikeuksien piiristä, johon myös valiokunnan puheenjohtaja viittasi. Näinhän on nykyisinkin tehty erityiskäytössä olevien kalastuspaikkojen kohdalla onginnan ja pilkinnän osalta. Venkuilut kilpailulainsäädännön ynnä muun sellaisen kanssa ovat vain masinoitua ja osatotuuksilla tapahtuvaa turhaa viivytyskamppailua pienen,

meren rannikolla asuvan kalaveden omistajaryhmän osalta. Heidän joukossaan on tietysti myös ammattikalastajia, joiden esiintymisen vedenomistajien rinnalla tämä tekee ymmärrettäväksi.

Pääkaupunkiseudun lehdessä esiintynyt väliotsikko, "Kuollut vapakalastaja on hyvä vapakalastaja", on kummallinen, mutta kuvaava yksittäisilmiö ylilyönneistä käydyssä keskustelussa. Samanlaisia ilmiöitä ovat myös julkisuuteen putkahtaneet ympäristön- ja luonnonsuojelusta huolestuneiksi naamioituneet kalaveden omistajat. Asiasta todella huolestuneille voi todeta, että jokamiehenoikeuksien ja erilaisten yleiskäyttöoikeuksien käyttäjien ohjailu tapahtuu luonnon- ja ympäristönsuojelulainsäädännön puitteissa. Sen avulla voidaan suojella erilaisia luontokohteita ja jopa suojelua tarvitsevia kalakantoja. Yhdellä vieheellä tapahtuva viehekalastus maksullisena yleiskalastusoikeutena ei tuo tässä suhteessa sellaisia uusia ongelmia, joita ei voitaisi hoitaa luonnon- ja ympäristönsuojelulainsäädännön avulla.

Arvoisa puhemies! Maamme vesialueiden tarjoamat mahdollisuudet viehekalastukseen ovat varsin suuret. Merenrannikollamme on tilaa niin ammattimaisesti kalastaville kuin omaehtoisesti tai matkailuyritysten vieraina alueelle hakeutuville virkistyskalastajille. Ruotsissa Pohjanlahden rannikolla on jo vuosikymmenten ajan voinut kalastaa muun muassa vavalla ja vieheellä maksuttomana yleiskalastusoikeutena eivätkä alueen kalakannat ole romahtaneet tai kalastusolosuhteet kärsineet. Sama koskee viimeiset kymmenen vuotta Ruotsin Itämeren rannikolla ja suurilla järvillä voimassa ollutta, huom! maksutonta, viehekalastusoikeutta.

Kun nyt Suomessa on tarkoitus luoda lähes koko maata koskeva viehekalastusmaksujärjestelmä, ei ole syytä pelotteluun petokalakantojen romahduksilla tai muilla kalataloudellisilla ongelmilla. Kalastuslainsäädännössämme jo pilkkilain ajoilta olevien säännösten sekä nyt aloitteeseen sisältyvien näihin säännöksiin tehtävien täsmennysten voimin voidaan viehekalastusmaksujärjestelmän ulkopuolelle jättää erityiskäyttöön, kuten matkailutarkoituksiin, tehokkaasti hoidettuja vesialueita.

Alueellinen kalatalousviranomainen eli maaseutuelinkeinopiiri tekee yleiskalastusoikeuksia koskevat kiellot vedenomistajan tai kalastusalueen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Rannanomistajan rauhan turvaamiseksi on kalastuslaissa jo ennestään tarpeettoman haitan ja häiriön aiheuttamista koskeva kielto, joka koskee kaikkia kalastusta harjoittavia. Säännöksissä on myös yleiskalastusoikeudella kalastavia koskevia lisäkieltoja, jotka koskevat myös viehekalastajia. En voi nähdä mitään erityistä syytä, jonka perusteella kalavesillä ei tultaisi toimeen näiden pelisääntöjen puitteissa tulevina vuosina viehekalastusmaksun ollessa voimassa.

Huolimatta erittäin raskaasta rämpimisestä maa- ja metsätalousvaliokunnassa tämän käsittelyssä, jarrutuksesta asiantuntijakuulemisessa ja kaikissa vaiheissa, haluan kiittää maa- ja metsätalousvaliokunnassa sinnikkäästi asiaa ajanutta joukkoa. Kiitän myöskin tämän syksyn osalta valiokunnan puheenjohtajaa asian asiallisesta eteenpäinviemisestä ja jarruttelusta ja tilapäisten enemmistöjen käytöstä pidättäytymisestä.

Totean, että tässä talossa ja yhteiskunnassamme on riittävästi vakavia talous- ja työllisyyskysymyksiä, joihin tarvitaan tätä energiaa, eikä kansalaisten oikeustajun ja ymmärryksen mukaan hyvän, selkeyttävän lupajärjestelmän ja kalastusoikeuksien laajentamisen uudistuksen jarruttamiseen. Toivon, että tämä voidaan hoitaa nyt nopeasti ja sujuvasti tässä eduskunnassa eteenpäin eduskunnan oman lausuman 1993 hengessä. En usko, että se ainakaan heikentää myöskään eduskunnan asemaa yleisessä mielipiteessä eduskunnan kyetessä toimimaan kansalaisten oikeustajun ja enemmistön tahdon toteuttamiseksi tilanteessa, jossa yksi puolue hallituksessa halvaannuttaa sen tahdon toteutumisen.

Edustajat Jaakonsaari, Mönkäre ja Alho merkitään läsnä oleviksi.

Ed. Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäki hyvin seikkaperäisesti selvitti mistä tässä on kyse. Minua kuitenkin hieman kummastuttaa tämän aloitteen käsittelytapa ja se, miten lopputuloksena on kuitenkin tilanne, jossa ammattikalastajat tuntevat aika syvää vastenmielisyyttä esitystä kohtaan.

Minusta niin tässä kuin yleensä luonnonvarojen käyttöön liittyvissä kysymyksissä olisi pyrittävä kuitenkin ratkaisuihin, joissa vapaa-ajan toiminta ja ammatin harjoittaminen voitaisiin sovittaa yhteen. Tässäkin olisi ollut toivottavaa, että hallituksesta olisi löytynyt sen verran tahtoa, että tällainen yhteensovittaminen olisi voitu tehdä.

On hyvin ymmärrettävää, että virkistyskalastajat toivovat järjestelmien yksinkertaistamis-

ta, ja tämä toive on aivan perusteltu, mutta yhtä perusteltua olisi se, että ammatikseen kalastusta harjoittavat kokisivat, että yhteiskunnan päätökset olisivat heidänkin kannaltaan oikeudenmukaisia. Siksi minusta menettelytavan olisi pitänyt olla toinen.

Paikallinen kalastuskunta Espoosta, joka omistaa useita pieniä järviä, kertoi minulle, että he pilkkilain jälkeen menettivät 10 000 markan pilkkimaksuista 8 300 markkaa ja saavat nyt vain 1 700 markkaa valtiolta. Nyt he näillä vieheluvilla pystyvät keräämään pääkaupunkiseudulla 100 000 markan vuositulot ja tekevät niillä laajoja istutuksia ja pelkäävät, että heille käy samoin kuin pilkkiluvassa, että tulot romahtavat ja harrastustoiminta loppuu. Tämäkin on asia, joka minusta monipuolisemmassa valmistelussa, hallituksen normaalissa virkavalmistelussa, olisi ehkä voinut löytää kunnollisen ratkaisun.

Ed. R o s e n d a h l (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäki oli erittäin kriittinen sen vuoksi, että valiokunnassa oli myös tuotu muita vaihtoehtoja esille. Niukka vähemmistö katsoi, ettei Suomessa tällaista pakkolakia tarvitakaan, joka antaisi vapaan kalastusoikeuden kaikille, myöskin kaikille ulkomaalaisille. Vastaavaa oikeutta ei ole missään muussa maassa.

Ed. Rajamäki väitti, että Ruotsissa olisi tällaista, mutta Ruotsissa ei ole vapaata viehekalastusoikeutta yksityisille vesille, vaan vain valtion vesille ja sellaisille yksityisvesille, jotka lunastettiin 50-luvulla, joten Suomi tulisi olemaan ainutlaatuinen tässä mielessä, jos tällainen lakiesitys hyväksyttäisiin.

Ed. L a h t e l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Rajamäki totesi, että tätä lakialoitetta on käsitelty tarkemmin ja perusteellisemmin kuin mitään muuta lakia useamman eduskunnan aikana. Jotenkin tämä tuntui hassulta siinä mielessä, että kuitenkin maassa on tällainen työllisyystilanne, mikä on. Meillä on työttöminä yli 400 000 ihmistä ja lisäksi työttömyyseläkkeellä ja työvoimapoliittisten toimien piirissä 130 000 ihmistä eli reilut 600 000 ihmistä työttöminä. Samanaikaisesti nostetaan tämmöinen häly lähinnä porvaripuolen taholta siitä, että tässä viedään nyt omistusoikeudet, viedään kalat vedestä. Kuitenkin kysymys on niin pikkujutusta, että voiko vetää sellaista läpyskää, missä on koukut, joko heittää tai vetää veneen jäljessä. Jos sattuu jonkun ahvenen tai hauen sillä saamaan, ei tällä kyllä maata kaadeta.

Toivoisi jatkossa, että mittasuhteita katsottaisiin oikein. Jos sama työ olisi tehty työttömyyden pienentämisen suhteen, mikä on asiantuntijakuulemisessa ja työtunteinakin tässä eduskunnassa ja virkamiesten toimesta tehty, kyllä minä luulen, että meillä olisi useampi työpaikka syntynyt, mitä tätä jauhaessa. Odottaisi kyllä, että tämä menee nätisti läpi ja läpyskää voitaisiin vetää satasella tai 25 markalla mekin jokainen.

Ed. Tiuri merkitään läsnä olevaksi.

Ed. B r e m e r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Rajamäki maalailee kyllä tässä sosialisointia petollisesti ruusuisin värein. Hänen väitteensä, että tämä olisi jollain tavalla samanlainen laki kuin Ruotsissa on yhtä petollinen. Sanottakoon, että minä kannatan lääninkohtaista, jopa valtakunnallista viehelupaa. Mutta tässä lakiehdotuksessa on joitakin yksityiskohtia, jotka ovat periaatteellisesti nurinkurisia.

Valtio myy lupia, siis myyköön omille vesilleen, joita on aika paljon. Nyt valtio myy lupia myös yksityisten kansalaisten omaisuuden hyödyntämiseen, ja se on vähän kummallinen juttu mielestäni. Samalla valtio, kun se ei rajaa yksityisen omaisuuden hyödyntämistä, se kuitenkin asettaa kieltoja ja rajoituksia omien vesiensä käyttöön. Sekin on perin kummallista.

Sitten: urheilukalastustako on todella motorisoitu uistelu? Pikkuisen epäilen. Jos moottorin voimalla pitää vetää uistinta, tehtäköön niin kuin Ruotsissa. Annettakoon vesialueen omistajan myydä lupa moottoriin, koska moottorin käyttö kyllä on häiritsevä tekijä kaikkialla muuallakin. Jokainen tietää, että näin on erityisesti vesipintojen päällä, mutta tässähän ei sitä jostain syystä ollenkaan huomioida.

Ed.M. P i e t i k ä i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäen puheenvuoron johdosta haluan todeta, että Suomen Gallupin suorittamassa markkinatutkimuksessa 82 prosenttia vastaajista ilmoitti olevansa tyytyväisiä nykyisiin kalastusmahdollisuuksiinsa. Tyytymättömiä oli vain 15 prosenttia.

Vastaajille esitettiin myös seuraava kysymys:

"Haluatko, että kalastusoikeuksia muutetaan lainsäädäntöteitse siten, että jokainen saa jokamiehenoikeuden nojalla toisen omistamalla vesialueella joko ilmaiseksi tai valtion perimää maksua vastaan harrastaa moottoriuistelua asuinpaikkasi tai kesäpaikkasi vesialueella?" Tulosten mukaan 66 prosenttia ei halunnut moottoriuistelun vapauttamista, 24 prosenttia kannatti ja 10 prosenttia ei ilmaissut kantaansa. Kenen asialla täällä oikein ollaan? (Hälinää)

Ed. Rajamäki edustaa sosialidemokraattista kantaa omistuksen suhteen, mutta ihmettelenkin sitä, että kun on kyse saaristolaisista ja kalastajista, niin nähtävästi myös osa kokoomuksen ja vihreiden kansanedustajista valiokunnassa on ollut tällaisen sosialisoinnin kannalla.

Ed. L e h t o s a a r i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Puuttuisin kahteen asiaan ed. Rajamäen puheenvuoron pohjalta.

Ensinnäkin ed. Rajamäki mielestäni vähätteli ja aliarvioi vesialueitten omistajia ja sitä kautta myös heidän toimintojaan tuolla alueella. Nyt on todettava, että vesialueen omistajat, samalla kun he maksavat verot näistä alueista, huolehtivat mitä suurimmassa määrin kalakannan säilymisestä ja turvaamisesta niin, että kalastusmahdollisuuksia ja kaloja riittää kaikille.

Toinen asia, jonka ed. Rajamäki totesi, oli se, että ainoa tapa viedä läänikohtaista viehekorttia eteenpäin oli aloitepohja. Minun mielestäni näin iso asia, kuin tämä kalastuslain muutos on, tulisi ehdottomasti viedä eteenpäin niin, että se tulisi ministeriön valmistelemana ja hallituksen esittämänä eduskunnalle, minkä jälkeen se etenisi luonnollista tietä. Näin iso asia yksittäisen aloitteen pohjalta johtaa siihen tilanteeseen, niin kuin olemme tässä todenneet jo moneen kertaan, että tässä on hyvin monia ristiriitaisuuksia, jotka koskettavat koko tätä sinällään varsin tärkeätä asiaa. Ammattikalastajien suhteen ei ole huomioitu kaikkia näkökantoja eikä myöskään vesialueitten omistajien suhteen. Myös läänihallintoremontti on kokonaisuudessaan käymistilassa. Emme tarkkaan tiedä, mikä tulee olemaan läänien lukumäärä, johon pohjautuu tämä aloite.

Henkilökohtainen kantani on se, että tämä aloite ja hanke on oikean suuntainen, mutta olisin liikkunut tässä vaiheessa vähän pienemmillä askelilla ja tyytynyt kalastusaluekohtaiseen hankkeeseen, joka ...

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s (koputtaa): Kaksi minuuttia täynnä, ed. Lehtosaari!

Ed. Jari K o s k i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Rajamäki on aivan oikeassa siinä, että mitään asiaa tuskin täällä on niin perusteellisesti käsitelty ja niin paljon asiantuntijoita kuultu maa- ja metsätalousvaliokunnassa kuin tämän asian osalta. Aineistoakin on tullut varmaan monta kiloa. Olisi voinut jokusen kalankin kääriä niihin papereihin, mitä on tullut.

Mutta koko sen ajan, kun tämä aloite on mennyt eteenpäin, on tiedetty, että tämä herättää hirveästi erilaisia intohimoja niin oikealla kuin vasemmalla. Sen kuulee myös näistä välihuudoista täällä. Sen takia me, jotka olemme kokoomuslaisia maa- ja metsätalousvaliokunnassa, olemme edustaneet sitä kantaa, että kun tiedetään tämä asia, niin eikö voitaisi neuvotella, annetaan aikaraja joulukuun, tammikuun loppuun, johon mennessä pitää tulla joku esitys hallitukselta, jonkin näköinen kompromissi, missä pyritään hieromaan sopua eri osapuolten kesken, jotta meillä ei menisi turhaa aikaa näiden asioiden vatvomiseen.

Ei tietysti ole meidän vikamme, että tätä on näin kauan käsitelty täällä, koska emme me ole tätä lakialoitetta tehneetkään. Me olisimme toivoneet, että olisi normaalisti tullut jonkin näköinen hyvä kompromissiesitys hallituksen taholta, jotta tämä asia olisi mennyt eteenpäin ja kalastusmahdollisuudet olisivat lisääntyneet, kuitenkin sillä tavalla, että kaikki vesien käyttäjät eri muodoissaan olisi otettu huomioon asiaa valmisteltaessa.

Ed. V i r t a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valeita, valeita ja valeita! Olen toiminut jopa Vaasan läänissä terapeuttina muutaman vuoden ja todennut saman pelottelun, jopa kuolemalla pelottelun metodin Ilkka-lehden suhteen itseäni kohtaan. Kaikki asiat esitettiin väärin, jopa minun poliittinen kantani. Kun minä olin aina täysin sitoutumaton, minut leimattiin äärikommunistiksi, ja minä muka sosialisoin Vaasan läänin nuorison.

Tosiasiassa minulle ruotsinkieliset Vaasan läänin rannikolla opettivat, että tämä lupaviidakko olisi lopetettava, koska se sallii samalla monenlaista. Annoin RKP:lle nimeksi ryöstökalastuspuolue: RKP. Nimittäin kun kalastus on näin suojattu lailla epädemokraattisesti, saman-

aikaisesti kaikki pimeä ja harmaa kala Tampereenkin alueelle tulee lähinnä Vaasan läänin rannikolta, missä kukaan ei valvo näitä juttuja. Tämä on aika sikamaista pimeätä työskentelyä, mitä siellä harrastetaan.

Mutta se, mikä tämän tekee pahaksi, on se, että ed. Sasi sanoi äsken kalastusihmisille, että kaikki ovat suorittaneet ylilyöntejä. Minä olen tehnyt sentään avo- ja avioliittoterapiaa ja voin sanoa, että tämän vastapuolen, voisiko sanoa vastustajan jutut ovat niin hämmästyttäviä operoidessaan kuolemalla pelottelulla, täydellisellä valehtelulla, lukujen vääristelyllä aina siihen asti, että tätä on muka huonosti valmisteltu. Tämä on hämmästyttävän hyvin valmisteltu, ja tässä toinen puoli on mennyt niin alhaiselle tasolle, että vetäessään sosialismin peikonkin tähän todistaa kaikille lehtimiehille ja Suomen kansalle omalla typeryydellään sen, että he ovat täysin väärällä ja vanhanaikaisella asialla.

Ed. Aittoniemi (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Olen allekirjoittanut tämän aloitteen ja ollut tätä asiaa ajamassa omalta vähäiseltä osaltani pidempäänkin. Olen tietysti tämän asian takana loppuun saakka, mutta en oikein pitänyt ed. Rajamäen tavasta esittää tätä asiaa, esittää tällaisia vastakohtaisuuksia ja saattaa tämä asia melkein kansalaissodan asteelle. Kyseessä on kuitenkin hyvin syvällinen ja pitkään historiaan juurensa johtava omistuksentapaisesta käyttöoikeudesta kertova asia, joka, jos se viedään metsästyksen puolelle, varmasti, vaikka se on suunnilleen samanlainen asia, herättäisi vielä voimakkaampia tunteita. Tämä asia voitaisiin tietysti käsitellä hieman maltillisemminkin.

Minun mielestäni tämä asia etupäässä tuo selkeyttä kalastussäännöksiin. Se ei oikeastaan tuo mitään uutta käytäntöä, sitä emme paljon huomaa mökkiemme edessä rannoilla, ja kaloja kyllä riittää. Mutta siitä, että asiasta tehdään tuollainen kovin vastakkainen asetelma heti alkuunsa, en oikein pidä, ed. Rajamäki.

Ed. Rajamäki (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Aittoniemeen yhdyn perustelujen osalta, mutta sanoisin, että kyllä valitettavasti minä olen ollut tässä viime aikoina tankin yli ajamana, edes takaisin on peruutettu ja ajettu yli, ja RKP on sitä tankkia ollut kyllä ajamassa kovasti. Tämä on kymmenen vuotta tosiaan, kuten ed. Aittoniemi sanoi, täällä talossa ollut ja eri yhteyksissä erittäin perusteellisesti käsitelty. Vapakalastustyöryhmähän oli menossa huolimatta monista eriävistä mielipiteistä vain kalastusaluekohtaiseen järjestelmään, joka ei juuri, kuten ed. Aittoniemi oikein sanoi, selkeyttäisi sitä kirjavaa lupakorttijärjestelmää, mitä muun muassa maaseutumatkailu aivan selkeästi vaatii.

Muun muassa ed. Lehtosaarelle on sanottava, että Etelä-Savon kalastuskunnat olivat edistyksellisimpiä vuonna 93. He vaativat yksimielisesti eduskunnalta läänikohtaista viehekorttia juuri sen takia, että heidän maksutulonsa tulisivat paremmin perille jnp.

Ed. Rosendalille ei voi muuta todeta kuin että ruotsinkielisen tuottajajärjestön entisenä vetäjänä te olette kovasti vaatimassa kansallista sopimusta ja konsensusta, kun miljardeja kerätään maatalouden tukipaketteihin ja ruotsinkielisille puutarhatuottajille. Siinä kelpaavat maattomat ja työttömät teille. Mutta missä ovat nyt ne maattomat, joita teidän pitäisi lähestyä heidän kalastusvaikeuksissaan? Te olette ylikorostaneet omistuksen ja omistamattomien välistä ristiriitaa asiassa, jossa kuitenkin toimiva järjestelmä on meidän kaikkien etu tässä maassa. Olen aivan vakuuttunut, että tämä järjestelmä tulee toimimaan ihan niin kuin pilkkilakikin 1982 siihen liitetyistä vastaavanlaisista kauhukampanjoista huolimatta.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Kun on kuunnellut näitä vastauspuheenvuoroja, niin tavallaan hämmästelee, "kuinka olemme voineetkaan valiokunnan jäsenten voimin saada näin ison asian", tämä oli tarkka siteeraus eräästä äskeisestä vastauspuheesta, "tänne eduskunnan täysistuntosaliin". Tyylikkäällä mietinnöllä, ja se on tapahtunut tietysti sillä tavalla, että kun oli tässä matkojen takia sihteeripuolella vähän vaikeuksia, niin kirjoitimmekin mietinnön, jota kuitenkin sitten matkoilta palannut valiokunnan sihteeri erittäin arvokkaalla tavalla täydensi ja korjasi ja hankki siihen vielä lausuntoja. Tässä minäkin kiitän erityisesti valiokunnan puheenjohtajaa, joka osoittautui valtiohenkilöksi tämän asian käsittelyn yhteydessä.

Miksi tämmöinen systeemi ylipäätänsä, arvoisa puhemies, on sitten tarpeen? Se on siksi, että kun meillä on tässä tasavallassa ollut pyrkimys pirstoutuneita vesialueita yhdistää yhtenäisemmiksi kalastusalueiksi, niin se prosessi ei ole tyydyttävästi edennyt. On suhteellisen pienelläkin järvellä kalastuskuntien alueita ja sitten yksityisiä vesialueita niin sijoittuneina, että siellä on erittäin vaikea tietää, missä rajat kulkevat. Tällä

tavalla, vaikka kuinka olisimme viehekalastajanakin lainkuuliaisia, kuitenkin välillä, kun tuulella ja myrskyllä ollaan vesillä, luiskahdamme sopimattomalle alueelle. Kansanedustajaa se tietysti aivan erikoisesti koskee sen takia, että sitähän pääsee lööppeihin, kun luiskahtaa väärälle vesialueelle ja syyllistyy suorastaan mahtavaan rikokseen.

Toisin sanoen tässä on kysymys ainoastaan ja vain lupakäytännön yksinkertaistamisesta, jossa voi yksinkertaisesti lunastaa luvan ja siitä tulevat tulot ohjataan, kanavoidaan niille vesialueiden omistajille, joilta on olemassa yhteystiedot maaseutuelinkeinopiirien kalatalousyksiköissä. Näin yksinkertaisesta ja pienestä asiasta on kysymys. Kun jotkut ovat tässä nähneet oliko se nyt sosialismia, niin tämä on aika mielenkiintoinen sosialismin uusi määritelmä, tästä varmasti joku kollegani tulee väitöskirjan ohjaamaan jonakin lähitulevana aikana, koska se siirtää tämän sosialismi-käsitteen aivan uuteen ulottuvuuteen. (Ed. P. Leppänen: Sitä ei tiedetä Vaasan läänissä!) — Voi olla, mutta siellähän on yliopisto, niin että Vaasan läänikin tulee tässä tiedon määrällä runsaasti höystetyksi tulevaisuudessa.

Se askel, mikä nyt otetaan, on äärimmäisen vaatimaton. Yksi viehe, se pelti- taikka muoviläpyskä, siellä vedessä ja kun haluaa vähän syvemmältä, painoviehe ja siinä kaikki eikä mitään muuta. Kaikki muskeliveneet ja haravat perässä, ei muuta kuin niin kuin ennenkin, hankkii vain yksityisten vesien omistajien ja kalastuskuntien lupia ja lähtee sitten niillä muskeleillaan liikenteeseen. Ei tässä sen kummallisemmasta ole kysymys.

Arvoisa puhemies! Kun oletan, että kaikki kansanedustajat ovat lukutaitoisia, en ryhdy täällä esittelemään kirjoittamaani mietintötekstiä. Sen sijaan kun on julkisuudessa kysytty ns. yvan perään ja kun tuommoiseen mietintötekstiin ei siitä asiasta viitsi väitöskirjaa tehdä, käyn eräitä keskeisiä asioita tässä lyhyesti läpi.

Ensinnäkin on vaadittu, että täytyisi määritellä se etäisyys jostakin talosta, mökistä, minkä ulkopuolella saa ryhtyä tällä luvalla viehekalastusta harjoittamaan. Tämä on hyvin mielenkiintoinen vaatimus, kun ajatellaan, että lakia pitäisi soveltaa koko Suomessa. Otetaanpa, ministeri Jaakonsaari, joka on täällä paikalla, meidän oma alueemme siellä Oulun lähistöllä, jossa joka ikisellä letolla, joka ikisessä satamassa jnp. on kalastusmökit. Toisin sanoen niistä pitäisi sitten 50—150 metrin ulkopuolella pysyä. Meidän jälkikasvumme on se viehekalastajajengi, joka siellä pyöriskelee jatkuvasti. Toisin sanoen tällä tavalla käytännöllisesti katsoen estettäisiin nykyinen käytäntö, joka on ihan hyvä käytäntö.

Toisin sanoen kun tässä yhteydessä on viitattu metsästyslakiin ja sanottu, että pitäisi olla niin kuin metsästyslaissa 150 metriä talosta tai asumuksesta, todettakoon, että metsästyksessä ammutaan ja sillä tavalla mikä tahansa rakennus voi olla ongelma, jos siellä joku on sisäpuolella jnp. ja ikkunasta saa haulit taikka kuulat sieluunsa ja kehoonsa. Mutta tässä tapauksessa ei olekaan kysymys samasta asiasta vaan vieheen heittämisestä veteen. Siinä tarkkuus on kyllä sitä luokkaa, että ei osune normaalissa tilassa olevalta henkilöltä. (Ed. P. Leppänen: Jos se heittää 150 metriä!) Lisäksi ei lennä 150 metriä taikka 50 metriäkään, eli tässä on käsitteellinen epäselvyys. Siitä huolimatta, että ministeriössä kalastus- ja metsästysasiat kuuluvat samaan osastoon, ei kaikki kuitenkaan ole ihan samanlaista.

Mikä koskee pyydyksiä, tässä nimenomaan on ammattikalastuksen osalta muutettu asiaa niin, että on suojattu ammattikalastuksen osalta pyydysrauha. Perustuslakivaliokunnan toiveiden mukaisesti maa- ja metsätalousvaliokunta muutti tätä niin, että sitä koskevat suojasäädökset säilyvät muuttumattomina.

Sitten on vaadittu, että pitäisi määritellä pyyntietäisyys rannasta. Tämä on mielenkiintoinen ongelma juridisesti, mikä on rantataviiva alueella, esimerkiksi Oulun lähistöllä maan kohoamisrannikolla, kun meriveden korkeus vuorokauden puitteissa monta kertaa vaihtuu ja rantaviiva heilahtaa 200 metriä vuorokauden aikana. Mikä on se juridinen raja, mistä sitten käräjillä käydään, että olit väärässä kohdassa liikenteessä?

Sama koskee veneväyliä ja umpeen kasvavia merenlahtia ja järvenlahtia jnp., joista ei edes tiedä, mikä se voi olla. Pitäisi mennä katsomaan kaislikkoon, missä rantaviiva on, ja sitten ruveta siitä katsomaan, missä kalastaa. Tämä on täysin mahdotonta. Sen takia onkin päädytty siihen, että on sanottu, että kielletään häiriö, tarpeeton häiriö, toisin sanoen on tehty sellainen instituutio, jolla voidaan todentaa todistajien avulla, että kyse on ollut siitä.

Sitten hyvin merkittävä asia on lintujen pesiminen, mikä on todellinen ongelma. Sehän ei synny siitä, että se vapa, joka ihmisellä on luodolle noustessaan, ajaisi niitä lintuja vaan se ihminen. Pitää huomata, että siinä ei tule mitään lisäarvoa häirintätoiminnassa lintuihin, että on vapa kourassa. Toisin sanoen ihmisen nouseminen sinne on ja saattaa olla ongelma.

Nyt on esitetty tässä keskustelussa, että tulisi kategorinen kielto 15.4.—15.6. Esityksen tekijät eivät ole maantieteestä kovin hyvin perillä. Jos meillä esimerkiksi Perämeren rannikolla olisi kielto 15.4.—15.6., silloin on jäät siellä rannikolla, 50—60 cm jäätä jnp. Kun jäät rupeavat liikkumaan, ne ovat niiden luotojen päällä. Silloin eivät vielä linnut pesi. Toisin sanoen tällä tavalla se asia ei koskisi ollenkaan Perämeren rannikkoa. Kuitenkin lain piti koskea vesilintujen pesimistä koko maassa. Toisin sanoen tällainen säädös pitäisikin silloin kirjoittaa sillä tavalla, että se olisi niin kuin merilohen kalastuksessa vyöhykkeittäin fenologian ja sääolosuhteiden mukaisesti ja jääolosuhteiden ja lumen lähtemisolosuhteiden mukaisesti. On tietysti kaikkein parasta, että tällaiset asiat säädetään asetuksella tai valtioneuvoston päätöksellä silloin, kun tällaiset ihan asialliset asiat pitää hoitaa kuntoon.

Sitten on sanottu, että pitäisi siika- ja lohipitoiset joet kokonaan poistaa tällaisesta pyyntitarkoituksesta. Lohipitoinen jokihan syntyy sillä tavalla, että kirjolohen kasvattaja päästää vahingossa kalansa jokeen. Otan esimerkin sellaisesta tapauksesta, jossa on joen leveys 20—60—80 metriä. Kahden kilometrin matkalla on kuusi kalastuskuntaa ja niiden välinen joessa oleva raja on puolivälissä uomaa. Tällaisia vartenhan juuri luodaan tällainen yhtenäinen lupajärjestelmä, koska nykyinen käytäntö on mahdoton. Kaikki ovat tavallaan laittomalla asialla, kun kalastuskunnat eivät ole päässeet yksimielisyyteen yhteisestä lupakäytännöstä.

Näin ollen, kun tämän laatuisia näkökohtia on, silloin on parempi, että sanotaan, niin kuin nykykäytäntökin on, että siika- ja lohipitoiset joet ja niiden koskipaikat rauhoitetaan tältä yleiseltä oikeudelta ja velvoitetaan, niin kuin mietinnössä lukee, merkitsemään ne jokivarteen. Silloin se on selvä menettely. Silloin ei mennä menettelyssä yli laidan.

Arvoisa puhemies! On viitattu siihen, että tästä tulisi turistilupia ja turistielinkeinoa. Niin tietenkin onkin. Jos menevät turistit ostamaan, niin kyllä minäkin aion mennä postikonttoriin nyt, kun toivottavasti tämä laki hyväksytään, ja ostan sen luvan ja lähden kalaan, sehän on tarkoituskin. Jos tätä vastustaa, niin sitten vastustaa sitä ihan oikein, mutta ei sillä tavalla, että tästä luo jonkin instituution. Kyllä jokaisella turistilla on sitten oikeus mennä lupa lunastamaan, se on aivan tosiasia, kun tästä on nostettu kääntäen, että tässä ryöppy tulee. Vaihtoehtohan on se, että joka tapauksessa, jos kalastusalueitten omistajat olisivat kykeneväisiä yhteistyöhön ja olisivat halukkaita myymään lupia, niin kuitenkin he voisivat koko alueen kattavasti lupia myydä. Eikö niin? Vaan kun eivät halua. Eli tässä helpotetaan rahavirran kulkemista.

Sitten ihan lyhyesti kalastuspuolesta totean vain sen, kun on Ruotsin tapaukseen viitattu. Minusta tuntuu, että on ymmärretty se asia ihan kokonaan väärin, niin kuin minä olen sen ymmärtänyt täällä. Ed. Bremer ja niin poispäin, kommentit olivat ihan oikein. Minä vain luin sen läksyn sillä tavalla, että kun siellä on olemassa näillä neljällä suurella järvellä, niin kuin kuvasitte, vapaa oikeus, niin selvityksethän koskevat vain sitä, että silloin niillä alueilla ei ole käynyt niin, että tämä aluekohtainen, kutsutaan sitä nyt vaikka näin, yhtenäinen viehelupa olisi johtanut esimerkiksi haukikantojen romahdukseen. Ei missään nimessä. Se minusta oli viesti Ruotsin esimerkistä eikä mitään muuta. Toivottavasti nyt ymmärrämme toisemme oikein.

Arvoisa puhemies! Nopeuttaaksemme tämän asian käsittelyä eduskunnassa ehdotan, että asia pantaisiin pöydälle tänä päivänä pidettävään eduskunnan seuraavaan täysistuntoon.

Ed. B r e m e r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Pulliainen korosti sitä, että kysymys on vain ja ainoastaan lupakäytännön yksinkertaistamisesta, ja sehän on tervetullut asia. Kyllä tämä edeltävä, hyvin sekava järjestelmä ansaitseekin saada korvilleen aika lailla ja laiskanläksyt päälle. Mutta kun kysymys ei ole pelkästään siitä.

Ed. Pulliainen ihmetteli myös sosialisointi-sanan käyttöä. Mikä nimi sitten on sillä, että valtio myy lupia kenelle tahansa hyödyntää toisen omaisuutta omistajalta kysymättä? Tällä minä en tarkoita, että hyödyntää sitä kalakantaa. Ottakoon sen kalan sieltä, mutta siinä hyödynnetään toisen omistamaa vesipintaa kuitenkin ihan niin kuin maa-aluettakin. Samalla valtio sitten kieltää omien vesialueidensa käytön. On siinä jotain kovin merkillistä.

Sitten moottorin käyttö. Kyllä se on aika lailla häirintää yksityisellä alueella. Korttelirallit, ajo ympäri kaupunkia kielletään ja pidetään sitä häiriönä. Eihän tästä nyt uhkaa tulla muuta kuin korttelirallia vesipinnalla laiturin edessä, jollei tätä asiaa saada jollain tavalla säädeltyä.

Toivon, että tällaisia täsmennyksiä tulee lakiin vielä.

Sisäasiainministeri E n e s t a m: Arvoisa rouva puhemies! Kun kuunteli ed. Pulliaisen puheenvuoroa, voi varmaan todeta, että hän on mainio kalatalousteoreetikko mutta ei kovinkaan paljon käytännön elämästä ainakaan meren saaristossa täällä etelässä tiedä.

Ensinnäkin tosiasia on, että meillä on jo aika hyvin toimiva ja ennen kaikkea kattava systeemi, jossa on 3 miljoonaa hehtaaria hyviä kalavesialueita korttijärjestelmän puitteissa. Tämä järjestelmä on koko ajan kehittynyt ja lupakäytäntöä on myös helpotettu monella eri tavalla.

Nyt minusta tässä on aika lailla pelottavaa, jos eduskunnan enemmistö houkutellaan hyväksymään laki, joka myös romuttaa satojen tuhansien mökkiläisten yksityisyyden. En oikein ymmärrä, miksi ei ole voitu edes hyväksyä sitä, että rauhoitettaisiin tietty alue rannasta. Tämä varmaan Pohjois-Suomessa, jossa maa nousee, on mahdollisesti ongelma, mutta etelässä ei ollenkaan.

Minusta kannattaa myös miettiä vähän, miten tämä vaikuttaa ammattikalastajiin. Valtaväestö ehkä pitää ammattikalastusta marginaalikysymyksenä, mutta ammattikalastajille, joka on marginaaliryhmä, tilanne on päinvastainen. Kyse on heidän valtaintressistään. Tätä lakia ei todellakaan tarvita.

Ed. N u r m i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pulliainen sanoi, että meillä kaikilla kansanedustajilla on varmasti lukutaito, mutta onkin toinen asia, onko meillä luetun ymmärtämisen taito.

Lupajärjestely, tottakai, kun lukee tätä esitystä, selvästi helpottuu, mutta kyllä sen tarkoituksena on helpottaa siirtymistä alueelta toiselle ja kyllä se lisää liikkumista vesistöjen alueella, ihan niin kuin ed. Bremer täällä aikaisemmin jo totesi.

Toiseksi: Todellinen oikea vihreä maailmalla vastustaa kaikenlaista viehekalastusta.

Kolmanneksi: Kilpailua rajoittavien säännösten mukaisesti kaikki kilpailua rajoittavat tekijät, kuten tässä on kysymys valtion monopolista, pitäisi lähettää selvitettäväksi kilpailuvirastoon. Tällaista lausuntoa ei ole tämän lain kohdalta tehty. Katson, että se on kyllä aika puutteellisesti valmisteltu.

Ed. T i u s a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pulliainen ei kaikkiin täällä esitettyihin syytöksiin ehtinyt ja pystynyt vastaamaan, aika loppui, mutta esitti hyviä vastauksia. Ministeri Enestam on jalkautunut puolustamaan veden omistusoikeutta. Hän ja ehkä monet muutkin, kuten esimerkiksi ed. Kalli, viittaa myös siihen, että kansanedustajat eivät saisi ajaa lakia. Siis toisin sanoen ihmetellään sitä, että kansanedustajan lakialoite etenee, ja kritisoidaan sitä, että sen tekee kansanedustaja. Kysyn vain, mikä on eduskunnan ja yleensä kansanedustajan rooli, jos ei selkeä eduskunnan enemmistö voi ajaa lakialoitetta. Se, että se nyt on täällä suuressa salissa, pitää laskea kyllä valiokunnan jäsenten ahkeruuden ja osaamisen tiliin ja myös eduskunnan arvovallalle pienenä positiivisena asiana. Eduskunnan arvovaltahan on hyvin pitkälle kadotettu varallisuuden muoto. Se, että nyt eduskunnan enemmistön liikkeelle laittama aloite etenee, on toki myönteinen asia.

Ed. L a h t e l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Pulliainen totesi puheessaan sosialismiajatuksesta, joka täällä on vilahtanut monien puheessa pelkona siitä, että tässä sosialisoidaan vedet ja kalat. Mutta sitä minä en ole ymmärtänyt koskaan, millä tavalla sitten vedet kapitalisoidaan. Jos järvistä vedetään jokia pitkin vesi pois ja sitten se sataa taivaalta, niin jossakin vaiheessa se tulee pudotessaan järveen yksityisen omistusoikeuden piiriin. Se on minusta aika huvittava juttu sinällään.

Entä sitten kalat? Miten kalojen kapitalisointi? Se haukirukka, joka ui järvessä, ei aina tiedä, kenen omistuksessa se on. Aina kun se menee kalastuskunnan rajan yli, joka voi olla hyvinkin lähellä, kalan omistaja muuttuu. Kun minä olen omalla kotipaikallani virveliä heittänyt, niin ei monessakaan kalassa ole korvamerkkiä tai evämerkkiä ollut, paitsi lohissa, jotka on istutettu. (Ed. Laitinen: Pääomat liikkuvat!) Tämä on ilmeisesti sitä liikkuvaa pääomaa, mikä Euroopan unionissa tapahtuu, tosin konekielisenä, mutta tässä kalat vain liikkuvat ja omistajat vaihtuvat.

Ed. R o s e n d a h l (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pulliainen aloitti puheensa sillä, että ei tämä loukkaa omaisuusoikeutta. Mielestäni kuitenkin ehdotus loukkaa omaisuudensuojaa niin omien perustuslakiemme kuin Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimuksen osalta. Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa säädetään, että kenenkään fyysisen tai oikeushenkilön oikeutta omaisuuteen ei saa loukata ja kenenkään omaisuutta ei saa ottaa muun kuin yleisen edun nimissä. Mitään sellaista yleistä

etua, joka oikeuttaisi omaisuudensuojan loukkaamiseen nyt ehdotetulla tavalla, ei ole olemassa. Harrastus ei voi ajaa ammatinharjoittamisen yli.

Ed. Vistbacka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pulliainen puhui aivan oikein nimenoman nykytilanteesta, vesien pirstoutumisesta ja siihen liittyvästä ongelmasta, joka liittyy nimenomaan kalastukseen ja erityisesti vetokalastukseen. Yksi asia, joka minua ihmetyttää täällä ja joka tuodaan jatkuvasti esiin, on se, että eihän tämä muutos kiellä luvan pyyntiä, kuten ennenkin, todelliseen vetokalastukseen, jossa on useampi vapa. Se on seikka, jota RKP:n taholta ei ole kertaakaan haluttu tuoda esiin, koska se on tosiasia.

Arvoisa puhemies! Itse nyt jonkin verran olen harrastanut vetokalastusta, joskus useammallakin kuin yhdellä vieheellä. Minä tiedän aivan varmasti sen, että eivät kalat esimerkiksi Lappajärvestä taikka Vaasan edustalta häviä. Jos päivässä yhden tai kaksi kalaa saa, niin siinä se on. Mutta kun puhutaan ammattikalastuksesta, miksei keväällä kielletä verkko- taikka kesällä paunettipyyntiä. Se on rosvokalastusta minun mielestäni.

Ed. Bremer puhui korttelirallisysteemistä, joka tavallaan tulee laitureiden edustalle. Sanoisin vain, arvoisa puhemies, ed. Bremerille, että jos kerran vetouistelua harrastetaan moottorilla, ei se mitään katurallia ole. Todella hitaasti mennään, muutenhan viehe on ilmassa. Ei ole tarkoitus, että lentokaloja pyydetään.

Ed. Komi (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kiihkeässä viehelupajärjestelmän uusimisvaiheessa tulee tunne, että unohtuu se, että kalavesien hoito on yksi hyvin tärkeä tehtävä, jotta kalansaaliit varmistuisivat myös viehekalastuksessa. Jollain tavalla uskon, että viehekalastuksen kiihoke on sittenkin se kala eikä vieheen uittaminen vedessä. Ed. Pulliainen hyvin mahtipontisesti sanoi, että lupavarat ohjataan takaisin vesialueen omistajille ja sitä kautta ne hyödyntävät niitä alueita. Se on aivan totta, mutta ed. Pulliainen paljon kalastusta harrastaneena tietää, että jos kalavarat ohjataan noin yleisluontoisesti takaisin, ne eivät kohdennu sinne, missä kaloja on istutuksen ym. hoitotoimenpiteiden kautta huomattavasti enemmän. Tiedämme, että viehekalastajat pyrkivät juuri niille alueille, missä kalaa on saatavilla. Tämä taas johtaa siihen, että jos lupavarat alentuvat eivätkä kohdennu oikein, niin halu kalastuksen hoitoon tulee vähenemään ja ehkä kalansaaliit sitä kautta pienenevät koko maassa, ellei kalavesiä tulla hoitamaan.

Kalastusaluekohtaisissa luvissa tätä vaaraa ei tulisi. Ne voitaisiin kohdentaa oikein, käyttää paikallista asiantuntemusta ja lähestyä tätä asiaa huomattavasti asiantuntevammin.

Lisäksi on tutkimuksin selvitetty, että valtaosa viehekalastajistakin kalastaa kuitenkin paikallisesti, eli ei lupaongelma koske niin suurta joukkoa kuin täällä on annettu ymmärtää. Vain noin 200 000 viehekalastajaa kiertää laajemmin kalastusalueita.

Ed. M. Markkula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pulliainen asetti aivan oikein kyseenalaiseksi useita argumentteja, joilla lakialoitetta on vastustettu. On hyvin valitettavaa, että vielä nyt, 90-luvun lopulla viehekalastus nähdään joillakin tahoilla sellaisena yhteiskuntarakenteidemme perusteita uhkaavana tekijänä, jota on määrätietoisesti vastustettava. Suomi kuuluu niihin harvoihin valtioihin maailmassa, jossa kalastus vavalla ja vieheellä on näin rajoitettua. Puheet vesialueiden sosialisoimisesta ovat täysin perusteettomia. Samanlainen yhtenäinen viehekalastuslupajärjestelmä on käytössä muun muassa koko Pohjois-Amerikassa ja suuressa osassa Länsi-Eurooppaa. Tuskin kukaan täällä uskaltaa väittää, että esimerkiksi USA ja Kanada olisivat sosialistisia maita tämän kalastusjärjestelmänsä mukaisesti.

Mielestäni on jo korkea aika saada läänikohtainen viehekortti aikaiseksi. Lakialoite on hyvin perusteltu. Kun tuohon esitykseen vielä tehdään muutama täsmennys, joista hallituspuolueiden eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat neuvotelleet, uskon, että tämä menee todella vahvalla enemmistöllä täällä eteenpäin.

Oikein olisi ollut, että asiasta olisi sovittu jo hallitusohjelmassa, jolloin monet niistä argumenteista, joita nyt on käytetty, olisivat osoittautuneet turhiksi. Mutta kun RKP Smolnan neuvotteluissa niitä määrätietoisesti vastusti, niin nyt asia on hoidettava tämän lakialoitteen mukaisesti.

Ed. Antvuori (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Laki on saanut mielestäni aika hämmentävät mittasuhteet. Kun seurasin asiaa eduskunnan ulkopuolelta median välityksellä, tuli väistämättä ja pakostakin sellainen tunne, eikö nyt eduskunnalla ole tuon parempaa

tekemistä kuin keskustella viehelaista. (Ed. Lamminen: Ei, kun koiranhännät on jo typistetty!) — Aivan.

Vaikka itse asiaan en haluaisi paljon puuttuakaan, mutta koska siihen nyt kuitenkin olen paneutunut, on pakko myöntää, että kyllä minun on aika vaikea ymmärtää sitä, että jos joku omistaa vesialueen, niin joku toinen voi antaa ja vielä myöntää maksusta luvan mennä sinne toisen vesialueelle. On varmasti ihan hyvä ja tarpeellista, että virkistyskalastusmahdollisuuksia kehitetään, mutta ei niin, että se loukkaa toisen omaisuuden suojaa tai mahdollisesti luonnon rauhaa.

Ed. Karhunen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pulliainen kuvasi varsin ansiokkaasti seikkoja, jotka puoltavat lakialoitteen hyväksymistä, mutta hän ei tietysti kaikkiin asioihin ehtinyt puuttua, ei puuttunut muun muassa moottoreilla ajamiseen, johon sen sijaan ed. Bremer puuttui. Huomaa, että ed. Bremer ymmärtää kalastamisesta jopa vähemmän kuin minä puheenvuoronsa perusteella. Nimittäin ellei järki, niin viimeistään kokemus osoittaa, että helpoin tapa karkottaa kalat on ajella ympäriinsä moottoreilla.

Viimeaikaisessa keskustelussa on tullut ilmi, että lain vastustajat eivät arvosta kovinkaan korkealle suomalaisia virkistyskalastajia eikä viehekalastajia. Hurjimpien juttujen mukaan nimenomaan viehekalastaja on peto, joka ryöstää, riistää ja raiskaa siellä missä ikinä liikkuu. Väitteiden mukaan ja täälläkin on käynyt esille, että virkistyskalastajat ja viehekalastajat ryöstävät maamme vedet tyhjiksi kaloista, riistävät vesialueiden omistajan yksityisen omaisuuden ja raiskaavat perheiden kotirauhan tunkeutumalla onki aseenaan saunalaitureille.

Mutta herätkää, hei! Virkistyskalastajat, joita on satojatuhansia, ovat tavallisia suomalaisia ihmisiä, joilla monella on jopa mökki ja vesialueita itsellään. Niihin joukkoihin mahtuu niin miehiä kuin naisia, nuoria ja vanhoja, kokonaisia perheitäkin, aivan tavallisia suomalaisia, joiden harrastuksen pääasiallinen tarkoitus on ennen kaikkea luonnossa virkistäytyminen, ei halu kiusata lähimmäistään.

Ed. Pulliainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan lyhyesti.

Ensinnäkin se, mikä koskee omistusoikeuden riistämistä. Perustuslakivaliokunta on asian tutkinut ja todennut, että asia käsitellään tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä. Se on meidän tapamme ratkaista tämä asia tässä talossa.

Toiseksi, ed. Komin puheenvuoro oli tosi arvokas. Hän on valiokunnan jäsen, ja nyt hän ed. Rosendahlin kannan vastaisesti totesi, että olikin vain 200 000, mitenkä se nyt oli, siellä täällä pyöriskelevää, jotka nyt näitä häiriöitä ed. Karhusen kuvaamalla tavalla vesillä aiheuttavat. Toisin sanoen, eihän tässä sitten mitään ongelmaa ollutkaan, kun näitä ei ollut paljon mitään.

Ed. Antvuorelle totean, että on se käsittämätöntä, että ette ole tehnyt lakialoitetta, jonka mukaan onginta ja pilkkiminen kiellettäisiin. Samanlaista puuhaahan se on. Siinähän mennään vapa kourassa, toisessa vaan on mato ja toisessa peltiläpyskä.

Ed. Virtanen: Arvoisa puhemies! Pyydän anteeksi äskeistä, kun minulla oli vapauden vapa mukanani. Mutta halusin näyttää myös tiedotusvälineiden edustajille, mistä oikein on kyse. Eli kun menin paikalleni vapani kanssa, joka on ihan minun normaali välineeni, niin heti tulee joku motkottamaan ja ajaa minut pois siitä, että se vapa häiritsee, vaikka se oli mitä isoimmalla rahalla ostettu tyylikäs vapa, joka sopisi varmaan RKP:läisellekin.

Kyse on näin yksinkertaisesta asiasta, että se häiritsi ilmeisesti. En tiedä, kuinka upea vapa olisi pitänyt olla, että se olisi sopinut tähän arvokkaaseen paikkaan. Mutta tulen kannattamaan ed. Pulliaisen ehdotusta tästä asiasta. Tiedätte varmaan, mitä se tarkoittaa täällä kokeneina kettuina. Puheeni jälkeen, jos sopii.

Äsken oli iso lauma, joukko, kaikkia näitä alan asiantuntijoita, jotka esittelivät meille alakerrassa kyseisiä juttuja jälleen kerran. Tuli jo sanottua, että tämä on harvinaisen hyvin valmisteltu laki. Tämä on hämmästyttävää. Näin psykologina ja väitöskirjaa näistä asioista tekevänä, kuinka suomalais-ugrilaista mieltä käsitellään, voisin todeta sen, että tämä on upea. Kun jotkut ovat ihmetelleet, kuinka mitätön asia tämä on, niin ajatelkaapa suurena yleisönä tai tiedotusvälineiden edustajina tai keskenänne, kuinka tämä laki paljastaa meidän henkisen, älyllisen ja myös tunnetason ihmisyytemme. Jokainen, jolla on vähänkin enemmän silmiä ja korvia, näkee kyllä, kuka kansanedustaja edustaa suomalaisia, eurooppalaisia ihmisyyden arvoja ja ketkä alentuvat hirvittävän alhaiselle, nälvivälle, valehtelevalle, jopa kuolemalla uhkaavalle tasolle.

On annettu tällainen hyvin yksinkertainen juttu meille tänne, ja tiedän, että tällä on jo nyt

aiheutettu vaurioita ihmissuhteissa. Mutta olen sitä mieltä vanhana avioterapeuttina, että on hyvä, että niitä on aiheutettukin, koska jos hienostelu kerran on mennyt läpi pinnallisena juttuna, niin on hyvä, että nyt oikein paljastuu se, että esimerkiksi RKP:läisyys ei edusta missään mielessä mitään liberalismia, vaan ehkä, olen nimittänyt sitä kirjassani fasistiseksi metodiksi. Ei en siis fasismia, vaan sellaista, mitä keskustakin joskus käyttää, että otetaan pelottelu aseeksi, vääristellään asiat ja pidetään tavallaan omaa äänestäjäkuntaa niin tyhmänä, että sille syötetään mitä tahansa lukuja ja muuta vastaavaa. Myönnän, että toisissa tilanteissa olen huomannut vasemmistossakin tiettyä tyhmistymistä, mutta tämän asian suhteen tuntuu siltä, että näin ei ole tapahtunut.

Keskustalle sanoisin, kun se jatkuvasti on todistanut tämän lain yhteydessä, kuinka hallitus sortaa eläkeläisiä, opiskelijoita ja työttömiä, että mitä keskusta omalla toiminnallaan tekee esimerkiksi tämän lain suhteen. Jos ja kun tämä laki tulee, niin jokamiehenoikeuksiin liitetään myös pilkkiminen ja mato-onginta, jonka jälkeen jokainen 65-vuotias, joka tarvitsee terveyttä, liikuntaa, luontoa, saa kalaa luonnosta, kun menee sinne. Se on kansanterveydellisesti hirvittävä sääntö. Opiskelijat lähtevät luontoon ja kalaan ja heidän aivonsa alkavat toimia, he eivät usko kaikkea, mitä lehdissä ja televisiossa sanotaan ja mitä heidän edustajansa sanovat. Työttömät lähtevät kalaan ilmaiseksi. He saavat ravintoa, einestä, terveellisintä rasvaa maailmassa, kalaa. Mitä keskusta tekee? Keskusta vastustaa tätä viimeiseen saakka ryhmäkurilla, ettei ikinä mitään eläkeläisille, ei mitään työttömille, ei mitään opiskelijoille tällaista todellista, vaan tätä meidän puppupuppujuttua vaan.

Mutta nyt kun on todellinen keino näyttää, sama koskee tietysti yrittäjyyttä, keskusta on yrittänyt makeilla ja nuoleskella joka suuntaan pk-sektoria, jonka kokoomus joutui edellisen hallituksen aikana pettämään aika pahasti, 70 000 ruumista tuli yritystasolle, riippuu vähän laskentatasosta. Siinä on upea aukko. Mutta ajatelkaapa, kun meidän kalastuslehdet ovat niin fiksuja, kuulemma reilusti yli pari miljoonaa lukijaa ja muuta, niin ne aikovat vielä seuraavien eduskuntavaalien aikana tuoda meidän kuvat ja nimet ja kaikki esille. Miltä se vaikuttaa, kun pk-sektorin yrittäjät, jotka ovat nopeita, tarkkoja, ajattelevia, muistavat, että ai niin, keskustalaisista kaikki nämä vastustivat helpottavaa viehekalastuslakia, jonka voisi hoitaa helpostikin eikä tehdä tällaista saakutin vanhanaikaista inhottavaa kykenemättömyyttä, jossa ei mikään toimi? Yrittäjä vihaa juuri toimimattomuutta. Millä keskusta luulee, että sillä on enää mitään tsanssia, sanoo eurooppalainen, yrittäjien suhteen? Kokoomustakin kyllä ihmettelen, eikö edes edesmenneen edustajan muiston kunniaksi voisi olla joskus vääristelemättä?

Hämmästelen juuri tällaista, voisiko sanoa, että kun on herrasmiesmaalarit televisiossa, niin täällä ovat herrasmieskalastajat Sasi ja Zyskowicz, jotka esittävät tavallaan aivan toista tiedotusvälineille. Mutta kalastuslehdet ovat jo kyllä tajunneet sen, kuka on suuri jarrujaska ja kitkamies tässä, eli herra edustaja Ben, joka tietysti kyllä ymmärtää jonkin verran viehekalastuksestakin, ilmeisesti ääntenkalastuksesta, koska viehättävimmällä vieheellä mestaroi äskettäin. Mutta ehkä kalastuksen viehepuolen ymmärtäminen on käsittämätöntä tai sitten tahallista tyhmyyttä. Ajatellaan, että omat äänestäjät ovat niin alkeellisella tasolla, koska ne minun kaltaistani tyyppiä ovat äänestäneet, niin tässäkin syötetään heille taas puppua.

Olen erittäin otettu, että tämä laki täällä on, arvoisa puhemies. Kristillisille sanoisin tässä yhteydessä, että Jeesuskaan ei oikein suhtautunut mielellään verkkokalastajiin. Se kerran näytti niille, kun se tuli rannalle ja sanoi, että heittäkää verkkonne, tehkää siitä keskustalaisen tai RKP:läisen helppoa, vetäkää sinne niitä nuottia ja rysiä ja ajoverkkoja. Ja auta armias, niitä kaloja tuli niin paljon, että ne repeilivät. Sitten se sanoikin jätkille, että unohtakaa koko juttu ja lähtekää seuraamaan häntä.

Ja mitä se näytti tästä kalastuksesta, tämä Kiesus, suomeksi siis Karjalan kuningas? Se opetti sen, että kun oli kaksi kalaa, oli oikeistolainen ja vasemmistolainen kala, jos käytetään tätä kapulakieltä, ja sitten kun se jakoi näitä kaloja, niin niitä riitti kaikille ja jäi monta saavillista ja ämpärillistä vielä tähteeksikin ja niitä istutettiin ja kaikkea ja ne lisääntyivät ja olivat onnellisia, niin kuin jossain pikkupoikamaalauksessa ahven, kun sen saa oikein mukava mies koukkuunsa. (Ed. Rinne: Sitä juuri Jeesus tarkoitti!) — Näin tarkoitti, hallelujaa, kyllä, ed. Rinne on oikeassa.

Kalastukseen liittyy minusta ihan meidän omaan terveelliseen luonnollisuuteemme liittyvä juttu. Tässä nyt katsotaan aika pitkälle sitä, mitä kukin on. Toivon tosiaan, että kalastuslehdet ja muutkin lehdet pitävät tämän esillä, sillä tämä on hyvä muistaa sitten, kun ne päivät tulevat, niin

voi sitä itkua ja hammasten kiristystä, kun pistetään satojatonneja turhaan peliin eikä päästä enää tänne mässäilemään ihmisten mielillä.

Vielä sanoisin siitä, kun sanotaan, että me tyhjennämme. Olen itse ollut vähän laiska, mutta veljeni on kyllä ollut kova tyhjentäjä. Mutta viehekalastuksen yksi puoli on se ... Muistan aikoinaan Ollin erään pakinan, joka oli joskus nuorempana seinälläkin, ja nuorempana kyllä vatkasin Abuani ja vieheitäni hyvinkin paljon, ja se osoituksena teille siitä, mistä on kyse. Luulen, että monikaan teistä ei ole koskaan ollut kalassa oikein kunnolla. Verkkokalastuksessa on seisova, paikallaan pysyvä itsestäänselvyys, että kalatkin ovat minun omistamiani. Väitän, että se, ettei omista kaloja ja menee sinne, ei ole kyllä kalojen sosialisointia. Päinvastoin tämä Ollin lause, joka seinälläni on, on kaikista totisinta, joka liittyy kalastuksen nautintoon: "Kun kala tarttuu onkeeni, minä olen onnellinen, ja kun minä tartun onkeeni, kala on onnellinen." Se on viehekalastuksen salaisuus.

Minä väitän jopa, että suomalainen kalastaja on niin hieno, että jos sieltä alkaa tulla enemmän, niin se ei ota sitä. Ei teidän tarvitse pelätä, herra jumala, että teidän kalanne sosialisoidaan kaikki. Eivät kalastajat, meikäläiset, ole semmoisia niin kuin teikäläiset, että kaikki silakat vaan suoraan jonnekin Vaasan kaatopaikalle ja peitellään vähän niitä. Ei meissä ole mitään semmoista. Päinvastoin kalastus on opettanut meille tosikeskustalaisille, tosisitoutumattomille esimerkiksi sen tunteen, mikä luonnossa on ja kunnioittaa sitä. Ei sinne lähde ryöstämään jollain ajoverkoilla tai jollain muulla.

Niin kuin viittasin sinne päin, että kun olin kuusi vuotta läänintaiteilijana ja kuusi vuotta terapeuttina Vaasan läänissä, niin tiedätte, että minulla on jonkunlaista kokemusta siitä, minkälainen ihminen meillä on vastassa myös. Minä hyvin paljon ollessani Vaasassa jouduin turvautumaan salakalastukseen ja myös salatyrninsyöntiin. Eli kaverit neuvoivat, sekä ruotsinkieliset vihreät että myös aivan RKP:n edustajat, kuinka siellä kalastetaan, koska siellä ei voi kalastaa, huomatkaa, koska siellä on mahdotonta kalastaa, kun ei saa kortteja eikä lupia eikä mitään muuta.

Eli minä kyllä tiedän henkilökohtaisella tasolla, että hyvin moni RKP:n kannattaja haluaisi tätä helpotusta, koska heillä on se meri, heillä on se ja ehkä sen kaltainen suhtautuminen mereen kuin aidoilla ruotsalaisilla tai norjalaisilla eli merellä saa ilmaiseksi kalastaa ja meri on ikään kuin sellainen alue, joka kuuluu kaikille. Tietysti joku vähän vihjaisi, että meillä on se vanhakantaisuus siinä, että tosiaan meillä on tämä Islannin murre, joka on säilynyt meidän ruotsinkielisimmillämme. Ehkä siinä on vielä yksinkertaisempi suhtautuminen tähän asiaan.

Mutta minä olen ajatellut yhtä asiaa tämän yhteydessä. Kun aina puhutaan siitä, kuinka paljon me näitä lakialoitteita teemme ja erästäkin viehettä yritettiin sillä lyödä, minä olen ajatellut, että minä taidan tehdä yhden lakialoitteen, joka liittyy asennevammaan. Minä aikoinaan pääministerille ehdotin, että olisi perustettu sellainen terapeuttisbalanssiministeriö, joka olisi pystynyt näitä asioita ratkomaan. Sanoin samalla, että herra pääministeri, älkää ottako RKP:tä hallitukseen, on aika opettaa joskus jotakin.

Ensimmäinen lakialoitteeni tulee olemaan se, että muutetaan yksi kaikista vanhin sorto, jota esimerkiksi eestiläiset eivät koskaan ymmärrä. He nauravat aina, kun minä kerron tämän sen jälkeen, kun he ovat saaneet pullon sakua, ja siihen se yleensä jää. Mikä meillä jatkuvasti antaa tämän tunteen, että meri on jonkun muun? Se johtuu siitä, että meidän esi-isämme ja päättäjämme täällä, arvoisa puhemies ja seuralaiset, eivät hoitaneet yhtä asiaa loppuun, nimittäin sitä, minkä takia Itämeren nimi on Itämeri. Minä olen suomalainen, ja kun minä menen Siljalla tai Vikingillä tuonne päin, minä menen länteen päin. Minä tulen ehdottamaan kalastuslain puitteissa, jotta oikea suhtautuminen mereen lisääntyisi, Itämeren muuttamista suomalaisittain Länsimereksi, koska se on meistä päin lännessä, vai oletteko huomanneet tätä? Ehkä silloin tällainen megalomania, suuruudenhulluus, että voi mestaroida kaikella asialla niin kuin suomalais-ugrilaisten heimojen tärkeimmällä, joka liittyy metsästykseen ja kalastukseen, sanavarastolla ja tajulla luontoon, alkaa löytää oikean paikkansa.

Niin kuin sanoin, kannatan ed. Pulliaisen ehdotusta pöydällepanosta ja toivon, että edelleen kiihkeys toisi esiin ihmisistä heidän oikeita puoliaan.

Ed. B i a u d e t (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun täytyy sanoa, että meitä loukkaa erittäin paljon se, että joku tässäkin salissa ja yksi eduskunnan jäsenistä kutsuu RKP:tä fasisteiksi. (Ed. Virtanen: Fasistinen metodi!) Fasismi mielestäni on nimenomaan ollut kyseessä silloin, kun pienten ihmisten oikeuksia loukataan nimenomaan suurien ryhmien intressiin vedoten eikä ajatella niitä. Me olemme halunneet

tuoda esiin, että nimenomaan on kysymys suurten ryhmien, suurten joukkojen marginaalisista intresseistä, vapaa-ajan harrastuksesta, joka varmasti on tärkeää sinänsä, mutta se on vastakkain pienen ryhmän elintärkeän intressin kanssa. RKP puolustaa ihmisiä, jotka elävät luonnosta, hyvin lähellä luontoa, joille on tärkeää, että voi saada elantonsa kalastuksesta, jotka eivät pilaa luontoa, jotka eivät välitä niin paljon materiaalisista asioista, jotka ovat valinneet elämäntyylin ja jotka mielestämme ansaitsevat myös meidän tukemme, että voivat vielä elää saaristossa.

Minua loukkaa myös se, että asiaa käsitellään tällaisilla ennakkoluuloisilla asenteilla — en tiedä, voisin varmaan kutsua hyvin ennakkoluuloisiksi — käyttäen asian puolesta sellaisia argumentteja, jotka eivät ollenkaan liity asiaan, ja halutaan vainota ruotsinkielisiä suomalaisia, joilla pitäisi olla aivan yhtä suuri oikeus tässä salissa ja maassamme myös elää ja saada elantonsa myös tästä maasta ja merestä.

Ensimmäinen varapuhemies: Tarkistan ed. Virtaselta: Kannatitteko ed. Pulliaisen tekemää pöydällepanoehdotusta?

Ed. Virtanen: Arvoisa puhemies! Kannatin ja sanoin, että RKP:läiset käyttävät fasistista metodia. En koskaan nimittänyt ketään fasistiksi, minkä voivat tiedotusvälineiden edustajat todistaa. Fasistinen metodi on se, jota käytetään ...

Ensimmäinen varapuhemies (koputtaa): Ed. Virtanen, olette vastannut kysymykseen. Se riittää.

Ensimmäinen varapuhemies: Kun on tehty ehdotus asian pöydällepanosta ja sitä on kannatettu, on asia jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia ilmaisemaan käsityksensä pöydällepanon ajasta.

Ed. Rosendahl: Arvoisa puhemies! Olin ennen tätä istuntoa luvannut, etten puutu pöydällepanoon enkä ehdota pöydällepanoa. Mutta kun toinen edustaja on sen tehnyt, minulla on tietysti oikeus myös puuttua tähän asiaan. (Ed. P. Leppänen: Pöydällepanoajankohta!) Nimenomaan ajankohdasta. (Ed. P. Leppänen: Kertokaa se ehdotus!) — Minun täytyy myös saada perustella tämä. (Ed. P. Leppänen: Ei tarvitse, kun tekee ajankohtaehdotuksen!) — Puhemies päättää, saako perustella.

Ensimmäinen varapuhemies (koputtaa): Toivon, että ed. Rosendahl puhuu nyt ja hän tekee ehdotuksen pöydällepanon ajankohdasta. Sen voi lyhyesti perustella.

Puhuja: Minulla on nimittäin toinen näkökohta ajankohdasta kuin ed. Pulliaisella. Pöydällepanoa on jo kannatettu, nyt on ajankohdasta kysymys. Nyt on nimittäin niin, että maa- ja metsätalousvaliokunnassa kuultiin vain yhtä ympäristöasiantuntijaa, amanuenssi Keynästä Helsingin yliopistosta, ja tämä tapahtui minun ehdotuksestani. Sen jälkeen lopetettiin asiantuntijoiden ...

Ensimmäinen varapuhemies: Ed. Rosendahl, toivon, että teette ehdotuksen pöydällepanon ajankohdasta.

Puhuja: Minä perustelen tämän sillä, että meidän pitäisi ...

Ensimmäinen varapuhemies: Mikä on se ajankohta?

Puhuja: Ajankohta on se, että ympäristövaikutukset pitää voida selvittää, siis ympäristövaikutuksien selvitykseen tarvitaan kuukausi aikaa, ja vedoten ympäristövaikutuksista annetun lain 2 §:ään ehdotan, että pöydällepano olisi 17.12. tätä vuotta, jotta tällainen ympäristövaikutusselvitys voitaisiin tehdä.

Ed. Soininvaara merkitään läsnä olevaksi.

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Uudistan vielä, että tein ehdotuksen seuraavaan tänä päivänä pidettävään täysistuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies: Näin puhemies on sen ymmärtänyt.

Ed. Lax: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Rosendahlin ehdotusta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Pulliainen ed. Virtasen kannattamana ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Ed. Rosendahl on ed. Laxin kannattamana ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle 17 päivänä ensi joulukuuta pidettävään täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Ed. Pulliaisen ehdotus "jaa", ed. Rosendahlin ehdotus "ei".

Ensimmäinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 101 jaa- ja 26 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 71. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt ed. Pulliaisen ehdotuksen.

Asia pannaan pöydälle seuraavaan täysistuntoon.

Poistoja päiväjärjestyksestä

Ensimmäinen varapuhemies: Päiväjärjestyksestä poistetaan 2)—8) asia.

---

9) Hallituksen esitys valtion asuntorahaston varainhankintavaltuuksista vuonna 1997

Hallituksen esitys 154/1996 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 26/1996 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti huomenna pidettävään täysistuntoon.

10) Valtioneuvoston kertomus eduskunnalle kansanterveyden tilasta ja kehityksestä

Kertomus 6/1996 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 21/1996 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti huomenna pidettävään täysistuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään kello 15.50.

Täysistunto lopetetaan kello 15.41.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio